

ADATOK CSERNÁTON TELEPÜLÉSTÖRTÉNETÉHEZ

HASZMANN PÁL

Alsócsernáton felszegi része a falu legrégebbi településének tartható. Ezt a területet legpontosabban az öt Domokos kuriához tartozó, vagy tartozott terület jelöli magába. Nyugatra a benyuló erdő dombos része, keletre a Csernáton pataka, délre egy bő forrású csorgó határolja. Ezen a részen a Sepsiszentgyörgyi Múzeum több rendben is ásatásokat végzett.

Ezek közül a legjelentősebbek voltak: a Fülöp Károly, a Biró László, a Haszmann Pál és a csernátoni múzeumrészleg kertjében végzett ásatások.

A Fülöp Károly kertjével szomszédos Konnáth Zoltán és Bandi Mihály által használt területen is folytak régészeti ásatások a kora középkori falu-település kiterjedésének pontos meghatározására. Ezek az ásatások 1968–1975 között történtek.

Igen fontos és szép eredménnyel zárult a múzeum udvarán történt ásatás. A feltárt félig földbe ásott kőtűzhelyes lakás a VII–VIII. századra tehető.

A fent meghatározott terület keleti sávjában a Dóczé Sándor idős, a Haszmann Pál és a múzeum valamint a Dóczé Mihály és Bartók Jenő kertjében a település folytatódik. E fenti területről 3 csontváz temetkezést ismerünk, szétszóródott sírmellékletekkel.

Az egyik temetkezés a Dóczé Mihály házának alapásásakor került elő 1958-ban. A csontváz fekvése kelet-nyugati irányú. A sírből csupán 1 gyűrűre figyeltek fel a munkások. A többi melléklet és csontváz elpusztult. (1 kép, 2)

A sír 80–85 cm, mélyen feküdt.

A másik sír Haszmann Pál kertjében került elő 1972-ben. (Ezen a területen ekkor szántottak első ízben traktorral).

Ez a terület évszázadok alatt lekopott és így az eke teljesen szétrombolta a sírt.

A sír pontos fekvését sem lehetett megállapítani.

A sírmellékleteket gondosan összegyűjtöttük. Ebből a sírből származik egy gyűrű (1 kép 1), egy vas pengélyű hegyes kés és egy díszített bronz törmar-kolat. (A fenti tárgyak a Sepsiszentgyörgyi Múzeum régészeti gyűjteményeiben találhatóak). Valószínű ehhez a sírhoz tartozott a korábban talált ezüst berakásos vaskengyel-töredék is. Ebben a kertben is több ízben próbálkozott kutató árkokkal a települést meghatározni dr. Székely Zoltán.

Az előkerült hullámvonalas diszitésű kerámia egyidősnek bizonyult a sírok mellékleteivel. (A gyűrűk jeleinek megfejtése és összevetése hasonló jellegű és korú anyaggal az erre hivatott szakemberek feladata).

A gyűrűkre vonatkozó legfontosabb jellemzők:

– Fejes gyűrűk, formába öntötték, anyaguk bronz. A fejes, pecsétes elületüket vésték, diszitették a rajzon látható jelekkel. Az 1-es számú gyűrű méreteit tekintve női sír melléklete lehetett, míg a 2-es számú gyűrű méreteit tekintve férfié lehetett.

Az 1-es számú gyűrű fejes részének diszítmányét, a rávésett érdekes jelet középen egy fogazott minta kettéválasztja, vagyis tagolja felső és alsó részre.

A gyűrűk finom kidolgozása, vésése arra vall, hogy az egy ötvösséget ismerő és azt művészi szinten folytató nép vagy népcsoport hagyatéka.

A temetkezések kora a XIII—XIV századra tehető és a székely néppel hozható kapcsolatba.

Rezumat

Autorul prezintă unele date referitoare asupra descoperirilor din comuna Cernat din sec. al XII-lea.

